

[Statsministeren]

Færøerne. Jeg vil lige sige til hr. Johan Nielsen, at det var meget interessant, at han pegede på, at Viggo Kampmann engang havde telegraferet til ham om at komme herved så hurtigt som muligt, fordi man nu som så ofte før manglede en stemme. I ordets »stemme«s egentlige betydning vil jeg sige, at vi sandelig kommer til at mangle hr. Johan Niensens stemme her. Vi kommer til at mangle personen Johan Nielsen; det vil være et savn for os alle, men sådan er tingene jo, og det er der ikke noget at gøre ved.

Men de egentlige problemer er jo de økonomiske problemer, og dér kan man godt komme og fortælle, at regeringen ikke har haft held i sine bestræbelser. Må jeg nævne en enkelt ting. Det er en kendsgerning, at betalingsbalanceunderskuddet i 1979 ville være blevet ikke de 13 mia kr., det måske bliver, men alene ville være blevet et sted omkring 7 mia kr., hvis ikke de helt ekstraordinære olieprisstigninger var sat ind. Dette indebærer reelt, at den økonomiske politik i store træk er lykkedes, men at nye bølger af prisstigninger er væltet ind over os og har stillet os over for en ekstraordinær besværlig og tung opgave.

Det var altså desværre det sidste, som det kneb med at blive enige om, og det vil jeg endnu en gang beklage.

Selvfølgelig kan man pege på, at SV-regeringen ikke havde held til at gennemføre visse ting. Én ting, som nævnes igen og igen og med rette, er spørgsmålet om en værdistigningsafgift. Det er vel en sag, som ville være oplagt til den kommende samling, og det håber jeg da også den kan blive, men det lykkedes altså ikke SV-regeringen at gøre denne sag helt færdig.

Jeg vil nu gerne pege på det, som det egentlig drejer sig om nu. Valget er udskrevet, og det, det drejer sig om, er vel at prøve på at vurdere de muligheder, der ligger umiddelbart efter valget den 23. oktober. Vi må naturligvis afvente valgresultatet – det er jo derfor, man holder valg – men der er et par ting, der ligger fast. Der ligger først og fremmest den ting fast, at den økonomiske situation er meget alvorlig, og at folketinget, som det da måtte være sammensat, skal løse denne opgave.

Det er en kendsgerning, at vi siden 1973 har mistet 18 mia kr. igennem de særlige prisstigninger på olie. Vi har i virkeligheden

også måttet løse vore problemer på baggrund af en stagnation i alle de lande, vi skulle afsætte til, og det har gjort vanskelighederne særlig store.

Umiddelbart efter den 23. står det nye folketing over for en situation, hvor der er behov for en samlet økonomisk politik, hvor der er behov for at sætte ind på alle sider af den økonomiske politik. Der vil nok praktisk taget ikke være ét middel i den økonomiske politik, som vi ikke er nødt til at inddrage, og det vil stort set også sige, at alle grupper kommer til at skulle bære byrder – stort set alle grupper, naturligvis ikke de absolut svageste.

Dér må det også være en opgave at prøve at tilrettelægge politikken sådan, at den er mere varig, mere langsigtet. Jeg tror, jeg kan sige, at hvad angår de betragtninger, jeg her gør gældende, er socialdemokratiet og venstre enige. Jeg har også bemærket, at de radikale i dag har sagt, at der er behov for en 4-årig langsigtet løsning. Jeg vil gerne sige, der er i hvert fald brug for at gøre, hvad man overhovedet kan for at opbygge en flerårig ordning og aftale, således at man kan få mere plan i løsningen af problemerne. Én ting kan man i hvert fald sige: nu er der udskrevet et valg, og det giver forhåbentlig lidt mere tid.

Det er givet, at det også efter den 23. oktober er en forudsætning, at man søger at bygge løsningerne på et bredt samarbejde. Ganske uanset hvad man mener i hvert enkelt parti, er det pinedød nødvendigt. Vi har i socialdemokratiet i en årrække haft som en hovedopgave at være formidlere af dette samarbejde.

Men nu kom altså valget, og jeg har naturligvis heller ikke kunnet undgå at lægge mærke til, at der blev etableret et nyt politisk samarbejde, umiddelbart efter at SV-regeringen ikke kunne nå til løsning af disse problemer, ja, jeg tror næsten en halv time efter at denne regering måtte gå fra hinanden. Jeg vil gerne sige, at nu, da venstre, de konservative, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti er gået sammen, kan vi altså konstatere, at man har genskabt det samarbejde, som jo var under udvikling i foråret 1978, og som måske også var ved at blive virkelig etableret i sommeren 1978.

Det, man kan sige nu, er, at spørgsmålet om regeringssamarbejde og regeringsmulig-